

Projekt z dnia 7 sierpnia 2013 r.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości

z dnia ..... 2013 r.

w sprawie sposobu przygotowania przesłuchania w trybie art. 185a-185c Kodeksu postępowania karnego oraz warunków, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia przeznaczone do przeprowadzania takich przesłuchań

Na podstawie art. 185d § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób przygotowania przesłuchania prowadzonego w trybie art. 185a, art. 185b lub art. 185c Kodeksu postępowania karnego, dalej zwanego „przesłuchaniem”;
- 2) warunki, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia przeznaczone do przeprowadzania takich przesłuchań.

---

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651 oraz z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 27, poz. 162, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 98, poz. 626, Nr 106, poz. 669, Nr 122, poz. 826, Nr 125, poz. 842, Nr 182, poz. 1228 oraz Nr 197, poz. 1307, z 2011 r. Nr 48, poz. 245 i 246, Nr 53, poz. 273, Nr 112, poz. 654, Nr 117, poz. 678, Nr 142, poz. 829, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 240, poz. 1430 i 1431, Nr 279, poz. 1645, z 2012 r. poz. 886, 1091, 1101, 1327, 1529 oraz z 2013 r. poz. 480, 765, 849, 1426 i 1447.

2. Ilekroć w niniejszym rozporządzeniu wskazuje się numer artykułu bez powołania tytułu ustawy, rozumie się przez to stosowny artykuł Kodeksu postępowania karnego.

3. Ilekroć w niniejszym rozporządzeniu mowa jest o świadku, rozumie się przez to również pokrzywdzonego przesłuchiwanego w charakterze świadka.

§ 2. 1. Przed rozpoczęciem przesłuchania sędzia, biegły psycholog, prokurator, obrońca i pełnomocnik uzgadniają sposób wzajemnej komunikacji w toku przesłuchania, a w wypadku przesłuchania małoletniego, który w chwili przesłuchania nie ukończył 15 lat, mogą ponadto uzgodnić szczegółowe kwestie wymagające wyjaśnienia w drodze przesłuchania.

2. Sędzia poucza o zasadach prowadzenia przesłuchania, określonych w niniejszym rozporządzeniu, przedstawiciela ustawowego lub faktycznego opiekuna, o których mowa w art. 171 § 3, osobę wymienioną w art. 51 § 2 oraz osobę pełnoletnią wskazaną przez pokrzywdzonego, o której mowa w art. 185a § 2.

§ 3. Jeżeli świadek jest małoletnim, który w chwili przesłuchania nie ukończył 15 lat, planowana pora i czas przesłuchania powinny uwzględniać czas niezbędny do nawiązania z nim kontaktu przed przystąpieniem do przesłuchania oraz konieczność ewentualnych przerw w prowadzonej czynności, a jeżeli zachodzi taka potrzeba, powinny być ponadto dostosowane do określonej przez psychologa pory jego optymalnej aktywności.

§ 4. 1. Przed rozpoczęciem przesłuchania biegły psycholog przeprowadza ze świadkiem wstępną rozmowę na tematy nie związane z postępowaniem karnym w celu oceny stanu emocjonalnego świadka oraz, w miarę potrzeby, doprowadzenia świadka do stanu równowagi emocjonalnej.

2. Jeżeli świadek jest małoletnim, który w chwili przesłuchania nie ukończył 15 lat, biegły psycholog podczas rozmowy, o której mowa w ust. 1, dokonuje ponadto wstępnej oceny stopnia jego rozwoju intelektualnego, skłonności do konfabulacji,

zdolności do rozróżniania prawdy i nieprawdy, a także możliwości udziału w czynności procesowej, oraz wyjaśnia, w sposób przystępny i zrozumiały dla świadka, zasady przesłuchania, w tym prawo odmowy składania zeznań, obowiązek mówienia prawdy i fakt utrwalania czynności w formie zapisu na nośnikach.

§ 5. Przed rozpoczęciem przesłuchania zapewnia się świadkowi, a w wypadku świadka małoletniego również jego przedstawicielowi ustawowemu albo faktycznemu opiekunowi, informację na temat możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy psychologicznej, terapeutycznej, medycznej i prawnej.

§ 6. Jeżeli zachodzi potrzeba zadania małoletniemu, który w chwili przesłuchania nie ukończył 15 lat, pytania dotyczącego jego sfery intymnej, sędzia przed rozpoczęciem przesłuchania konsultuje sposób sformułowania pytania z psychologiem.

§ 7. Jeżeli zachodzi konieczność ponownego przesłuchania świadka, o którym mowa w art. 185a, 185b lub 185c, przesłuchanie w miarę możliwości powinno być przeprowadzone przez tego samego sędziego oraz z udziałem tego samego biegłego psychologa.

§ 8. 1. Pomieszczenie przeznaczone do przeprowadzania przesłuchań w trybie art. 185a, art. 185b lub art. 185c, zwane dalej „pokojem przesłuchań”, może znajdować się w siedzibie sądu, prokuratury, Policji lub innej instytucji.

2. Pokój przesłuchań znajdujący się w budynku sądu, prokuratury lub Policji powinien posiadać odrębne wejście lub być zlokalizowany w taki sposób, aby dojście do niego nie prowadziło przez części budynku, gdzie przebywają oskarżeni.

§ 9. 1. Oprócz pokoju przesłuchań, w budynku, gdzie prowadzone są przesłuchania w trybie art. 185a, 185b i 185c, wyodrębnia się następujące pomieszczenia pomocnicze:

1) pokój techniczny;

2) poczekalnię,

3) toaletę.

2. Pokój techniczny jest to pomieszczenie przylegające do pokoju przesłuchań, oddzielone od niego przez lustro weneckie, lub pomieszczenie połączone z pokojem przesłuchań przy pomocy środków technicznych umożliwiających przeprowadzenie przesłuchania na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu lub dźwięku.

3. Poczekalnia zapewnia możliwość oczekiwania świadka na przesłuchanie w miejscu, do którego nie ma wstępu oskarżony.

4. Poczekalnia wyposażona jest w książki, czasopisma, zabawki, kredki i inne przedmioty zapewniające świadkowi, w tym również będącemu małoletnim poniżej lat 15, możliwość aktywnego spędzenia czasu oczekiwania. W poczekalni nie umieszcza się materiałów edukacyjnych i informacyjnych na temat przemocy i wykorzystywania seksualnego.

5. Poczekalnia i toaleta powinny znajdować się w bezpośrednim sąsiedztwie pokoju przesłuchań, a jeśli nie jest to możliwe, w tym samym budynku.

§ 10. 1. W pokoju przesłuchań świadek jest przesłuchiwany przez sędziego w obecności i z udziałem biegłego psychologa. Za zgodą sędziego, w pokoju przesłuchań może przebywać również osoba pełnoletnia wskazana przez pokrzywdzonego, o której mowa w art. 185a § 2.

2. Pozostałe osoby biorące udział w przesłuchaniu oraz protokolant przebywają podczas przesłuchania w pokoju technicznym.

§ 11. 1. Kolorystyka pokoju przesłuchań powinna być stonowana i pastelowa.

2. Pokój przesłuchań wyposaża się w meble dostosowane dla osób dorosłych oraz meble dostosowane dla dzieci.

3. Podłogę pokoju przesłuchań wykłada się miękką wykładziną.

§ 12. 1. Pokój przesłuchań wyposaża się w środki techniczne umożliwiające:

1) jednoczesne utrwalanie na dwóch nośnikach dźwięku lub obrazu i dźwięku z przebiegu przesłuchania,

2) obserwowanie i słuchanie przebiegu przesłuchania przez uczestników czynności przebywających w pokoju technicznym,

3) zdalny kontakt uczestników czynności przebywających w pokoju technicznym z sędzią prowadzącym przesłuchanie i psychologiem,

4) zadawanie świadkowi pytań przez uczestników czynności przebywających w pokoju technicznym zarówno bezpośrednio, jak za pośrednictwem sędziego.

2. W pokoju przesłuchań zapewnia się izolację akustyczną, zapewniającą należyłą jakość zapisu.

§. 13. 1. Środki techniczne instaluje się w pokoju przesłuchań w sposób umożliwiający uczestnikom znajdującym się w pokoju technicznym ogląd pokoju przesłuchań oraz mimiki twarzy świadka, również gdy świadek opuszcza głowę.

2. Urządzenie służące do nagrywania dźwięku z przebiegu przesłuchania umieszcza się w pokoju przesłuchań albo w pokoju technicznym.

3. Urządzenie służące do nagrywania obrazu i dźwięku z przebiegu przesłuchania umieszcza się w pokoju technicznym.

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 27 stycznia 2014 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Konieczność opracowania aktu prawnego, regulującego kwestię *sposobu przygotowania przesłuchania w trybie art. 185a-185c Kodeksu postępowania karnego oraz warunków, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia przeznaczone do przeprowadzania takich przesłuchań*, wynika z art. 185d Kodeksu postępowania karnego. Przepis ten został wprowadzony do Kodeksu postępowania karnego przez ustawę z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. poz. 849).

Ustawa ta dokonała m. in. modyfikacji art. 185a i art. 185b Kodeksu postępowania karnego, dotyczących trybu przesłuchania małoletniego, który w chwili przesłuchania nie ukończył 15 lat, oraz dodała do Kodeksu postępowania karnego art. 185c, dotyczący trybu przesłuchiwanego pokrzywdzonego w sprawach o czyn z art. 197 k.k. (zgwałcenie), a także art. 185d, dotyczący pomieszczeń, gdzie przeprowadzane są takie przesłuchania.

Zgodnie z art. 185d § 1 k.p.k., przesłuchania w trybie określonym w art. 185a–185c przeprowadza się w odpowiednio przystosowanych pomieszczeniach w siedzibie sądu lub poza jego siedzibą. Natomiast § 2 tego artykułu nałożył na Ministra Sprawiedliwości obowiązek wydania rozporządzenia wykonawczego, określającego kwestie wskazane powyżej.

Projekt rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które będzie oddziaływało rozporządzenie

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia będzie miało bezpośredni wpływ na czynności procesowe dokonywane przez wszystkie organy prowadzące

postępowanie karne, zwłaszcza policję, prokuraturę i sądy. Będzie również miało wpływ na osoby, o których mowa w art. 185a, 185b i 185c k.p.k. (czyli pokrzywdzonych i świadków, którzy w chwili przesłuchania nie ukończyli 18 lub 15 lat oraz pokrzywdzonych przez czyn z art. 197 k.k.) gdyż będą one przesłuchiwane w pomieszczeniach, o których mowa w rozporządzeniu. Trzecią grupą podmiotów, na które będzie miało wpływ rozporządzenie, są podmioty, w budynkach których znajdują się w chwili obecnej pokoje przesłuchań dla małoletnich.

2. Ocena skutków społecznych i konsultacje społeczne

Rozporządzenie będzie miało wpływ na polepszenie komfortu psychicznego osób, wskazanych w art. 185a, 185b i 185c k.p.k.

Projekt rozporządzenia w ramach konsultacji zostanie przekazany Sądowi Najwyższemu, Prokuratorowi Generalnemu, Krajowej Radzie Sądownictwa, sądom powszechnym oraz powszechnym jednostkom organizacyjnym prokuratury, a także Stowarzyszeniu Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej, Stowarzyszeniu Prokuratorów „Ad Vocem”, Stowarzyszeniu Sędziów Polskich „Iustitia”, Naczelnej Radzie Adwokackiej, Komendzie Głównej Policji, Fundacji Dzieci Niczyje oraz podmiotom zajmującym się prowadzeniem pokojów przesłuchań, pomocą osobom pokrzywdzonym i pomocą dzieciom.

3. Ocena skutków gospodarczych i finansowych

Projektowane rozporządzenie nie wywoła skutków gospodarczych, jak również skutków w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, rynku pracy ani gospodarki regionalnej.

Rozporządzenie reguluje kwestie, które do tej pory były regulowane za pomocą ogólnych zaleceń, kierowanych zarówno przez Ministra Sprawiedliwości, jak przez Fundację „Dzieci Niczyje”. Pokoje przesłuchań w kształcie zgodnym z rozporządzeniem już w chwili obecnej istnieją i funkcjonują w przeważającej większości województw.

Rozporządzenie może wywołać skutki finansowe „dla instytucji społecznych, zajmujących się prowadzeniem pokojów przesłuchań, jeżeli pokoje te nie odpowiadają warunkom wskazanym w rozporządzeniu. Może również wywołać skutki finansowe dla

tych sądów, prokuratur i jednostek Policji, które będą tworzyć pokoje przesłuchań w swoich siedzibach. Koszt utworzenia pokoju przesłuchań wynosi około 30 000 zł, będą to zatem koszty ponoszone z bieżących budżetów tych instytucji. Rozporządzenie nie wywoła skutków finansowych w postaci zwiększenia obciążeń dla Skarbu Państwa.

4. Zainteresowanie pracami nad projektem rozporządzenia

Projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej w trybie *ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. Nr 169, poz. 1414).